

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:2

Redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr K. Fehrbach, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr E. C. Meijster, Rotterdam; Dr G. Meima, Groningen; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Dr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgever:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goss.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f1.50 en voor Ned.-Indië f1.80 — per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Uit de Schrift: Alle dingen onderworpen (Ps. 8:7). — Perschoow. — Generale Synode te Groningen. — Correspondentie. — Kerknieuws. — Advertentieën.

UIT DE SCHRIFT.

Alle dingen onderworpen.

... Alle dingen hebt hij zijnen voeten onderworpen... Ps. 8:7.

Als ooit de Schrift getuigenis geeft aan de gedachte, dat de Messiaansche hoop niet buiten het leven staat, niet buiten het natuurlijk leven en het algemeen-menschelijke kan zijn, dan is het wel in den achtsten psalm.

O zeker, als ge dit lied leest op zichzelf, dan spreekt het niet van den Messias allereerst, doch van den mensch zonder meer. De mensch is het, die zich hier ziet temidden van de grootheid der natuur, die, staande in een wereld van scheppingswonderen, zich verbaast over de grootheid van God, over de nietigheid van zichzelf en over de wonderlijkheid van de gedachte, dat de groote God met dien kleinen mensch zich wil bemoeien, hem wil gedachtig zijn. Die mensch, hij verdwijnt als nieteling tusschen de geweldigheden der geschapen wereld, hij is minder dan een stofje in het heelal... en toch, God, die aan hem gedachtig zijn wil, God maakt hem door zijn gedanken zoo groot, dat hij alle dingen onderwerpt aan de voeten van dien mensch!

Dat is de jubel, die hooggestemd is.

Doch van allen jubelzang vraagt het nuchtere leven rekenschap.

Alle dingen onderworpen aan den mensch? Onderworpen?

Zie aan, hetgeen voor oogen is, en de heele wereld schijnt met dit woord te spotten. Onderworpen... het lijkt er niet op. Het dier vecht tegen den mensch, en het doet het met vrucht. Van zijn kleine wereldje kan de mensch zich niet losmaken. Hij strijdt met de elementen en met de machten der natuur, maar al zijn voorbarige zeggangen worden in dien strijd door het leven achterhaald en bespot.

En zoo komt na eenwen, als de wereld na het jaar, dat dit lied het eerst heeft gezongen, zich heeft uitgeput in vindingen van levenswijze en levenskunst, als Griekenland en Rome zich een bloeiende cultuur geschapen hebben, waarvan de dichter van den psalm niet droomen kon, zoo komt, zeg ik, na eeuwen, de schrijver van den brief aan de Hebreëen tot den jubel over den wereldbeheerschen mensch, den jubel van psalm 8, en hij vraagt: Wat is er aan van dit woord? Neem de wereld, gelijk ze zich dagelijks voorloet, en ge bemerkt van die heerschappij niets.

Heeft de psalm dan te vroeg gejuicht?

Zal hij een bespotting blijven tot den jongsten dag?

Neen, dat zal hij niet, zoo antwoordt de schrijver van Hebreëen 2.

Want psalm 8 spreekt de waarheid, doch die waarheid ziet en kent hij tenslotte alleen in den Messias, den Christus. Wat niet van den mensch geldt in zijn tegenwoordige ellende, dat geldt van den Zoon des menschen in zijn toekomst-beheerschende kracht. Wat niet van de menscheit te zeggen is, gelijk ze door de zonde van den eersten Adam uiteengeslagen is, dat is wel van haar te gelooven, gelijk ze in den tweeden Adam wederom tot één vergaderd wordt. Wij zien Jezus, met eer en heerlijkheid gekroond! (Hebr. 2). Jezus! En nu Hij de koningsmensch geworden is, de heerlijke in wien de heerschappij gegeven is, nu is de psalm toch waar. Christus toch draagt zijn heerschappij niet op zichzelf of voor zichzelf alleen, maar Hij draagt zijn heerlijkheid voor degenen en met degenen, die Hij tot zich vergadert door zijn wezenlijke menscheit, waarmee hij de in Hem be-grepen opvoert tot zijn alles overwinnende heerlijkheid.

Zoo is er dan maar één apologie voor het lied der menscheitlijke prijzing van eigen glorie, het lied,

dat die mensch zichzelf zoo graag voorziigt... Christus!

En als ook onze tijd het lied der menschverheerlijking zoo gaarne aanheft, dan is het hem slechts in den Christus mogelijk het te vervolgen en te voleinden.

Christus is niet het onmenselijke, niet de verloochening van het waarachtig humano, maar hij is de wezenlijke Mensch, Zoon des menschen. En al de droomen van den mensch over den mensch, droomen van heerschappij, van koningschap over alle ding, ze zullen slechts in Hem tot werkelijkheid kunnen worden.

Wilt gij een mensch zijn, wees een christen. Wilt gij Psalm 8 zingen, het lied der grootheid van den mensch, als koning van het heelal, kniel voor Wie kwam in dien knechtgestalte.

Want daar alleen is de heerschappij van den mensch over alle ding mogelijk, omdat ook alleen daar dat andere vervuld is van dien psalm: dat die mensch een weinig minder dan de engelen geworden is. Want volgens Hebr. 2 is dat eerst volkomen te zien in de vernedering van den Zoon des menschen. En eerst, wie met Christus zijn leven rechtvaardigen zag, eerst die mensch kan opstaan en tot zijn broeder gaan en zeggen: Alles is onze, doch wij zijn van Christus, en Christus is Gods. Bekeering is ja zeggen, tot God; en het ja-woord krijgen, ook van de natuur.

K. S.

PERS-SCHOUW.

De Gereformeerde Studentenbeweging.

Inzage van het jongste nummer van „Fraternitas“ (Congresnummer) bracht me geen moment in de verleiding, in deze rubriek nog nader in te gaan op de kwestie, die ik in „Kerkelijk Leven“ ter sprake bracht. Eerst hoor ik den heer D. Sch. te Leiden gewagen van een „advies“ dat ik aan het corps N. D. D. D. zou gegeven hebben; en daarmee bewijst de heer D. Sch. dat hij telkens slerdig gelezen heeft, of anders van wat hij secuur las een onnauwkeurige herinnering bewaarde. En vervolgens is de heer v. d. N., die blijkbaar mijn onderschrift onder een artikel van den heer Teeuwen niet verkiest te gelooven, heusch er toe gekomen, te zeggen, dat ik „de hulp ingeroepen heb“ van een „student, zich noemende Chris W. J. Teeuwen“. De heer v. d. N. zij bedankt voor het vroolijke moment, den hulpbehoevenden Reformatie-redacteur bezorgd; en leere voorts, dat een scribent, die „zich noemt“ met in den kop van zijn blad niet weer te vinden initialen, niet behoef te vertellen, dat een redacteur, wiens naam in dien kop wel ten volle vermeld staat (de heer Chr. W. J. Teeuwen) niet iemand is, die „zich noemt“ zoo en zoo. Fraternitas. En sanitas.

Dan is er ook nog de veritas. Van een student, die wegens militaire plichten geen congres bijwonen kon (ik vernam, dat de heer v. d. N. dit wist) wordt nu gezegd, dat het brutaal is, dat hij, die nooit een congres bijwoonde, niet in de studenten-, maar in de kerkelijke pers schrijft. Toevallig had ik van denzelfden student nog pas een artikel in de studentenpers gezien.

Ja, ja. Vandaag klaagt men, dat de kerkelijke pers geen nota nemen wil van wat zich roert in de studentenwereld, en morgen moet diezelfde pers, eer zij iemand het woord geeft uit die studentenwereld zelf, eerst een imprimatur vragen bij, ja, ik weet niet bij wien. En dan zelfs als het iemand betreft, die met naam en toenaam in de redactie van Fr. vermeld staat en dus door de heeren zelf aangewezen is en aanvaard als hun woordvoerder.

De kerkelijke pers heeft meer eerbied voor het vrije leven, dan in de G. S. B. werkt, dan deze schrijver in het studentenblad. Ook herinner ik me wel eens klachten over kerkbodes. Risum teneatis amici. Het kerkje in de kerk? En liet redactie-tje in de redactie? Het gaat op een synode

ietwat hoffelijker tegen geëxcommuniceerde broeders dan het in „Fraternitas“ gaat tegen niet-geëxcommuniceerde redacteuren.

Een enkele uittaling uit het artikel van den heer Joh. H. Scheurer volgde hier:

We moeten ons verheugen in een volk, dat zelf wil en geen stemvee is. Het is me meermalen opgevallen, dat hatelijken aan 't adres der „kerkende autoriteiten“ eigenlijk voortkomen uit jalouzie wegens zelf niet verworven vertrouwen. En ja, vertrouwen kan men niet maar eischen. Niemand mag dat zonder meer doen. Vertrouwen moet nu eenmaal verdiend worden. Dat geldt vooral bij de eenvoudige, breede massa, op wie de gestudeerde onwillekeurig een ken-zienvoersprong heeft. De toetssteen der massa zal uiteraard slechts eenvoudig zijn, maar ze is onmisbaar en zeer goed bruikbaar. Dat is het intussen lage van de methode van velen, die hun nieuwe begrippen den menschen willen ingieten door ze te schuiven onder oude termen. Ook in onzen kring bezonnigen sommigen zich nog wel aan dit gedoe, dat zichzelf oordeelt en dat vrij uitgaat, zoolang het niet is betrappt en ontkent.

Als C. G. M. de vriendelijke woorden in de polemiek alleen als huichelaarij kan zien, als décor, dan kent hij het hart van 't geref. volk al bitter slecht. Een strijd van eeuwen maakte inderdaad den calvinist tot geboren vechter, maar toch is zijn treffen en dooden heusch geen geestelijke bloeddrast. Ik kan me be-gripen, dat personen als deze, die het doen van het Calvinistische volk niet anders nog, zeggen dat hier wordt verteld, in dat volk geen vertrouwen waken. Ze hebben dan ook niet eens het recht, het te eischen.

Later nog:

Als men in geref. kringen scherp let op kleinigheden, dan komt dat, omdat door wat voorafging al het vertrouwen is geschokt. En vraag dan toch asjeblieft niet met een theatral martelaarsgebaar of die anderen vooral goede wil zullen toonen, om uzelf te begrijpen en te waardeeren. De gestudeerde heeft juist om zijn meerdere kennis de eerste te zijn in het toonen van goeden wil, zijn gedachten duidelijk en begrijpelijk te maken. En als er dan wantrouwen rijst, vraag uzelf dan ook eens af, of de font misschien ook eens aan de zijde van uw wijsheid en inzichten kan liggen. Misschien, dat we dan verder komen.

En dan moet men niet beginnen met die andersdenkenden terstond lagere motieven te insinueren. Insinuatie is een wapen, dat in den regel 't gevaarlijkst is voor wie het wil hanteeren. Dan worden N.B. menschen buiten 't geref. leven als bewijzen voor die lage motieven aangehaald, alleen omdat ze er geen zakelijke in kunnen ontdekken.

Tenslotte geef ik uit de „Geldersche Kerkbode“ nog een uittaling van Dr J. G. Scheurer weer. Dr Scheurer zegt, handelende over het a.s. congres der G. S. B.:

Er zal van dit congres, naast een gereformeerde ook een andere invloed uitgaan. Een invloed minder gewenscht voor een goede gereformeerde vorming. 't Is te hopen, dat de gereformeerde studenten in deze beweging, en die zijn er nog vele, krachtig de hand aan den ploeg zullen slaan om in 't Heeren kracht aan de Gereformeerde Studentenbeweging een grondslag te geven, bestend en welblijvend.

Doch ook onze Gereformeerde ouders, wier zonen studeren, hebben toe te zien in welke kringen hun kinderen zich bewegen.

De Heere eischt van ons, dat wij ook voor ons kruis wakende en biddende zullen zijn en meer dan ooit zij thans onze bede voor onze studenten. Wij zijn er niet van af, door enkel kritiek te maken. In leer en leven hebben de ouderen de jongeren voor te gaan, ook in het vasthouden aan en in de liefde voor de Gereformeerde beginselen. Hier geldt geen halfslachtigheid en het eten van twee wallen.

En in het algemeen merkt Dr Scheurer over den loop der dingen op:

De historische lijn en de worstelstrijd onzer Kerken voor de zuiverheid der leer worden vergeeten om plaats te maken voor een z.g.n. oplossen van probleem-achtige problemen beïnvloed door een verderfelijke subjectivisme.

Niet alleen voor onze Gereformeerde Kerken, doch ook voor de Calvinistische Staatskundige partij als de onze, bestaat er van hun kant groot gevaar. Zoo gevaarlijk als dat vervagen der objectieve normen is voor de belijdenis der Kerk, zoo gevaarlijk is het ook voor de strenge, Calvinistische beginselen der

inwe.

Urk.

ie.

ertange.

exol.

Midwolda.

velen.

and. 15:39.

IEL!

handel

OLLE

roote keuze

ol en lokaal

is op aanvraag.

op proefnummers

Hoorn:

ieming

ten bloei eener

ning.

stak:

g.

eming.

ieder, die zijn
schen, waarom
loen. Het is in
ereen volkomen
aan uitgebreide
maar is tevens
n hooge waarde

ontvangst der
giro (no. 32494)

AROM??

RTENTIE VAN U

E PLAATS?

rare verzekerd!!

evers van dit bla

f:

AN DE GEREF.

N NEDERLAND.

tische naamlijst.

indeeling is op

gegeven. Formaat

Prijs 35 cents.

iding na ontvangst

tot bedrag.

„De Reformatie“

reel sympathie dit

gen, wilt ook uw

-ADVERTENTIËN

ng zenden.

Anti-revolutionaire partij. De anti-gereformeerde Gekerkte richting zoekt juist onder de studenten hare ideeën te propageeren. En wanneer wij dan bedenken, dat uit die studentenwereld straks de leiders onzes volks moeten voortkomen, dan verstaan wij de moeilijkheden, welke daaraan kunnen voortkomen.

Maar wij verstaan tevens de groote beteekenis van deze Gereformeerde Studentenbeweging, indien zij worde een bolwerk voor onze Gereformeerde beginselen, en voortbrengt stoere mannen met een beslissende Gereformeerde levens- en wereldbeschouwing, vasthoudende aan het absolute gezag van Gods Woord. Daarom zijn wij eenigszins onaangenaam getroffen door de lijst van sprekers, die op het a.s. congres het woord zullen voeren.

Indertijd, die lijnen teekenen zich al duidelijker af. Indien het niet-gereformeerde element in de G. S. B. gelijk recht krijgt met het gereformeerde, dan is het barmhartig, ik herzeg: barmhartig, consequenties te trekken. De tijd dringt. De mogelijkheid om een ander iets te geven, ligt alleen in de beleving van het gereformeerde zijn.

Citaten van dr A. Kuiper.

Verleden week gaf ik enkele citaten uit een zeer officieel stuk van Dr A. Kuiper: zijn Memorie van Antwoord. Ze hadden betrekking op de bekende kwestie, die de pers de laatste weken hier aansneet, speciaal ook met wat te dier zake dr Kaajan en ik tegenover elkander opmerkten. Reeds die citaten gaven te zien, dat dr A. Kuiper in het algemeen eigen opinie verdedigde, dat hij standpunt koos niet in de rechten en plichten van den staat, doch in die van de wetenschap zelf. Hiermee werd reeds het „grof geschut“ (de uitdrukking is van dr Kuiper's Kamerdebat) en bedoelt, gelijk hij aantoonde, niets onvriendelijks, buiten werking gesteld, dat door dr Kaajan tegen mij in stelling gebracht werd, toen hij zeide, dat ik „staat en kerk verwarde, en daardoor dr Kuiper niet begreep. Hier nog enkele uitspraken:

1. „De opmerking van den geachtten afgevaardigde, den heer Van Dedem, dat het onderwijs aan een Hoogeschool een lager karakter zou dragen dan dat aan een Universiteit, moet ik principieel bestrijden. Met een graad verschil hebben wij hier in geen enkel opzicht te maken. De bedoeling van hooger onderwijs is altoos om in te leiden tot in de diepste motieven, die het verschijnsel, dat men onderwijst en onderzoekt, beheerschen. Op de Hoogeschool — en dus ook te Delft — gaat dit onderzoek even diep als op de Universiteit, er mag geen diepte ongepeild en ongehoord gelaten worden. Er is dus in grond tusschen het onderwijs aan een Universiteit en dat aan een Hoogeschool niet het allerminste verschil.“ (Handelingen 1903/4, bl. 1459.)

2. „De drie andere faculteiten — gelijk Kant het keurig heeft aangebond — bestaan, om te voorzien in de behoefte aan drie groote klassen van mannen, die de leiding onder het volk hebben. De theologische faculteit voor de predikanten...“ (1459) (denk aan: Seminarie contra wetenschapsinstituut K. S.).

3. „Het universiteitsleven berust niet daarop, dat men bij allerlei faculteiten eens rondloopt en ter markt gaat; neen, de universitaire oriëntatie berust ook op het stelsel van examens van diplomaten, van doctoraten, en nu kan niet een deel haar wettigen koers krijgen, wanneer twee of drie faculteiten daartoe zouden moeten medewerken.“

4. Voorts valt ten aanzien van de zaak nog op te merken:

- a. dat dr Kuiper de Bos dankte voor diens steun (Handelingen, 1903—4, 1458).
- b. het citaat over de ingenieurs-opleiding staat op blz. 1473, dat over de studenten en hun voorkeur op blz. 1475; dat over „nemine contradicte“ op bl. 1458.
- c. Mijn opvatting wordt erdoor bevestigd.

K. S.

Generale Synode te Groningen.

Zevende zitting.

De zitting wordt geopend met het zingen van Ps. 33:11, waarin de praeses voorgaat in gebed.

Appel nominaal wordt gehouden. Hierbij blijkt, dat Oud. J. W. Baas niet meer aanwezig is. In zijn plaats is ter Synode Oud. F. W. Wielinga, van Apeldoorn, die door opstaan instemming betuigt met de belijdenisschriften.

De acta van de zesde zitting worden gelezen en vastgesteld.

Nadat Dr A. Schweitzer gelezen heeft het rapport van Deputaten Art. 13 K.O. (Enerzijds), in welk rapport ook wordt besproken het voorstel van de Particuliere Synode van Overijssel over deze materie, rapporteert Prof. Groshuis over dit rapport.

De conclusies van dit rapport zullen eerst worden gedrukt en aan de leden der Synode toegezonden, eer zij in behandeling komen.

Ditzelfde wordt ook besloten met betrekking tot de conclusies van een rapport dat door Dr H. Meijering wordt uitgebracht, waarin behandeld worden enkele dingen, die ook in 't rapport van Deputaten Art. 13 werden besproken, maar waarover door Prof. Groshuis niet was gerapporteerd. Op voorstel van de rapporterende commissie wordt besloten, wat betreft dit punt, ook te laten drukken, wat de minderheid in de commissie wilde.

Dr J. L. Schouten rapporteert namens Commissie I over een bezwaarschrift van den heer A. F. te Z., waarin deze zich bezwaard verklaart over de uitschakeling van Genesis I in de beslissingen, door de Synode van Assen genomen.

Door de commissie werd voorgesteld aan A. F. te Z. te berichten:

- I. dat de Synode te Assen onderscheidende malen heeft uitgesproken, waarom Genesis I door haar niet in behandeling kan worden genomen (Acta Voortgezette Buitengewone Synode art. 292—295, 341, 367, 378. Bijlage LIID).
- II. dat in zijn schrijven geen voldoende gronden worden aangegeven waardoor de Synode thans tot behandeling van Genesis I zou behooren over te gaan, te meer omdat hij nalaat zijn beweringen omtrent de gevoelens van bepaalde personen te bewijzen.

Conform besloten.

Dr J. L. Schouten rapporteert verder over een bezwaarschrift van P. B. te L. Z., waarin deze bij de Synode in appel komt tegen een besluit van zijn Kerkeraad.

De commissie stelde voor, aan P. B. te berichten, dat zijn appel niet ontvankelijk is, omdat het, naar den onder ons geldenden

regel, eerst op de mindere vergaderingen behoort te dienen, en er geen zittende reden is, om in dit geval van dezen regel af te wijken.

Aldus besloten.

Oud. Dr L. Bouman rapporteert namens Commissie I over een bezwaarschrift van Br. H. D. P. te H.

De conclusie, die de commissie voorstelde, luidt:

„Uwe Commissie waardeert, dat de leden der Kerk gehoor geven aan de vermaning om het goede van Sion te zoeken en op elkander acht te geven en als zodanig kan zij aan dit schrijven een goed hart toedragen, doch zij ontraadt uwe vergadering om op dit schrijven in te gaan, wijl het daartoe te algemeen is en het geen feiten noemt, welke een zodanige behandeling door deze Synode zouden kunnen rechtvaardigen.“

Conform besloten.

Oud. R. Dijkstra rapporteert namens Commissie IV over een bezwaarschrift van de Hrs. J. B. en J. C. de R. te Zullen, tegen een besluit van de Particuliere Synode te Utrecht inzake hun kerkelijk meeleven met de kerk van Zullen.

De commissie adviseert:

1e. het verzoek dezer broeders om bij Utrecht te mogen inwonen niet toe te staan; aangezien in dit geval geen grond aanwezig is om elders in te wonen;

2e. uit te spreken, dat bij opbloei van Zullens kerk de grensregeling tusschen de kerken van Utrecht en Zullen dient herzien te worden.

Aldus besloten.

Prof. Dr H. Bouwman rapporteert namens Commissie IV over het voorstel van de classis Harderwijk, doorgezonden door de Particuliere Synode van Gelderland:

Aangezien de uitspraak van de Synode van Utrecht 1905, Art. 14, en die van de Synode van 's-Gravenhage 1914, Art. 140, meermalen leidt tot het voortdurend vermanen en alhouden van het Heilig Avondmaal, overweegt de Generale Synode of dit voortdurend vermanen, zonder dat met kerkelijke tucht wordt voortgegaan, te handhaven is.

Eveneens was hierbij aan de orde het volgende punt:

De Particuliere Synode van Zuid-Holland (N.G.), constateerende de moeilijkheid inzake de kerkelijke censuur door de uitspraak der Generale Synode van 1914, Art. 140 Acta, verzoekt de Generale Synode een gedragslijn aan te wijzen, waardoor deze moeilijkheden worden weggenomen.

Over dit punt werd een uitvoerige discussie gevoerd, die in de namiddagzitting werd voortgezet.

De middagzitting werd geopend met het zingen van Ps. 43:3. De commissie stelde te dezen aanzien voor:

dat de Generale Synode aan het verzoek van de classis Harderwijk en van de Part. Synode van Zuid-Holland (Z.G.) niet kan voldoen, en stelt uwe vergadering voor, met handhaving der bepalingen van Middelburg 1896, Utrecht 1905, en 's-Gravenhage 1914, dienovereenkomstig te besluiten.

Dr Schouten van Amsterdam stelde voor:

De Synode, gehoord de discussie, besluit Deputaten te benoemen ten einde de volgende Synode van rapport en advies te dienen inzake de voorstellen van de Part. Synodes van Gelderland en Zuid-Holland (N.G.).

Nadat het voorstel van Dr Schouten is verworpen, wordt het voorstel der commissie a. h. s. aanvaard.

Oud. Ch. Dixon rapporteert namens commissie V over het punt: deelname aan een Zendingstentoonstelling tijdens de Olympiade 1928.

De commissie stelde voor:

a. de door Deputaten in deze zaak aangenomen houding goed te keuren;

b. aan de te benoemen Deputaten voor de Zending op te dragen ter zake eener eventuele Zendingstentoonstelling, onder verantwoordelijkheid aan de volgende Generale Synode, te handelen zooals zij gewenscht zullen achten.

Vervolgens rapporteert Oud. Dixon over het bijwonen van conferenties inzake de Zending door Deputaten voor de Zending.

De commissie stelde voor:

De Synode besluite:

a. dat zij prijs stelt op het bijwonen van Conferenties als bedoeld;

b. dat de Gereformeerde kerken echter niet als lid tot den genoemden Missionsbond kunnen toetreden, om het verschillend standpunt der samenstellende deelen;

c. dat zij bereid is een billijk aandeel in de kosten bij te dragen;

d. den Deputaten dank te zeggen voor hunne bemoeiingen.

Aldus besloten.

Oud. Dixon rapporteert voorts betreffende audities van de Zendingdeputaten bij nieuwe Ministers van Koloniën en een nieuwen gouverneur-generaal.

De commissie stelde voor:

De Synode, dankbaar erkennende de welwillendheid en belangstelling, betoond door leden der Hooge Regeering, stelt uwe vergadering voor, de handelingen uwer Deputaten in dezen goed te keuren.

Dr J. G. Kunst rapporteert over het Zendingconsulaat.

Te dezen aanzien stelde Commissie V voor:

1. de handelingen der deputaten ter zake van het Zendingconsulaat dusver verricht, goed te keuren;

2. aan de te benoemen deputaten voor de Zending onder heidenen en Mohammedanen op te dragen de aansluiting van de Zending der Geref. Kerken aan het Zendingconsulaat alsnog te bevestigden, zoolang die aansluiting

a. geen maar hun oordeel al te zware financiële eischen stelt;

b. geen gevaar oplevert voor behoud van eigen zelfstandigheid der Geref. Zending, in welk geval zij in overleg zullen treden met de Algemeene Vergaderingen van missionaire arbeiders op Midden-Java en Soemba over de vraag, of het ook beter is de aansluiting te doen eindigen en daartoe de volgende Generale Synode te adviseeren.

Conform besloten.

Dr W. Breukelaar rapporteert namens Commissie V allereerst over de opleidingschool te Djocja.

De commissie stelde de volgende conclusies voor:

De Generale Synode besluit:

1. dank te zeggen aan Br. J. P. Zuidema voor al den gewaardeerden arbeid, dien hij zoo tal van jaren in den dienst der Zending op Midden-Java heeft verricht;

2. uit te spreken hare dankbare waardeering voor den gezegenen arbeid der docenten Dr D. Bakker en Dr F. L. Bakker;

3. ingetogenheid te betuigen, dat op zoo weinig kostbare wijze de reorganisatie der opleidingschool en hare vestiging in daarvoor zeer geschikte gebouwen tot stand is gekomen;

4. goed te keuren de voor den tweeden docent Dr F. L. Bakker voorgestelde tractementen- en pensioenregeling;

5. aan de te benoemen deputaten voor de Zending op te dragen na overleg met de docenten der Opleidingschool en na ingewonnen advies van de afzonderlijke vergadering van missionaire predikanten op Midden-Java de instructies voor den eersten docent te herzien en voor den tweeden docent een instructie vast te stellen;

6. goed te keuren, dat de Javaansche cursus wordt bestendig en het leerplan voor dezen cursus wordt gewijzigd en uitgebreid en dat het leerplan van den Holl. cursus is veranderd;

7. bijzondere waardeering te betuigen voor de milde bijdrage, die bij gelegenheid van het jubileum der Zending te Djocja door de vrienden onder Zending in Indië is bijeengebracht en gestort in het studiefonds der opleidingschool;

8. dank te zeggen aan de afzonderlijke vergadering van Miss. dienaren des Woords voor haren arbeid in het belang der opleidingschool;

9. goedkeuring te hechten aan de handelingen van de deputaten voor de Zending inzake de opleidingschool en hen te dechargeeren van hun financiële besognes.

Aldus besloten.

De Breukelaar rapporteert vervolgens betreffende de Keucheniuschool te Djocja.

De commissie stelde de volgende conclusies voor:

1e. de handelingen van de deputaten voor de Zending inzake de Keucheniuschool goed te keuren;

2e. waardeering uit te spreken dat op zoo bevredigende wijze is voorzien in de behoefte aan betere gebouwen voor de Keucheniuschool;

3e. dank te betuigen aan Br D. Koelwijn voor al den gewaardeerden arbeid door hem als directeur der Keucheniuschool verricht;

4e. goedkeuring uit te spreken over de benoeming van Br J. A. Wiggers tot directeur der Keucheniuschool en hem dank te zeggen voor al zijn arbeid;

c. goed te keuren de instructie voor den directeur zooals die door de deputaten is vastgesteld;

6e. instemming uit te spreken met de voorloopige loslating van het plan tot oprichting eener tweede Normaalschool;

7e. dank te zeggen aan den Raad van Toezicht en aan de Algemeene Vergadering voor al hunnen arbeid in het belang der Keucheniuschool;

8e. de deputaten voor de Zending te dechargeeren voor de door hen genomen financiële beslissingen op de Keucheniuschool betrekking hebbende.

Aldus besloten.

Dr W. Breukelaar rapporteert voorts over het verleen van steun aan den Zendingstudieraad.

De commissie stelde voor:

1. de handelingen van de Deputaten voor de Zending inzake den Zendingstudieraad goed te keuren;

2. aan de te benoemen Deputaten voor de Zending op te dragen telken jare op daartoe strekkend verzoek voor zoover hun dit billijk zal blijken, den Zendingstudieraad te steunen met een bijdrage uit de Generale Kas tot ten hoogste drie honderd gulden.

Aldus besloten.

Dr W. Breukelaar rapporteert vervolgens over een verzoek van de Zendingsschool onder de Studenten aan de V. U.

De Synode besluit:

1. uit te spreken, dat naar haar oordeel aan het verzoek om „den stoet te geven“ tot voorziening in de behoefte aan voldoende zendingsonderwijs, genoegzaam is voldaan door haar besluit inzake een „betere vooropleiding“ genomen;

2. aan de te benoemen deputaten voor de zending op te dragen op daartoe strekkend verzoek en zoolang dit naar hun oordeel gewenscht zal zijn, in het belang van de Zendingsschool onder de studenten van de Theol. School en van de Vrije Universiteit tot aan de volgende Generale Synode uit de Generale Kas een bijdrage te verleen tot een bedrag van ten hoogste f 75 per jaar voor elke instelling en wel onder bepaling dat:

a. telken jare een rekening worde overgelegd van wat met deze gelden is gedaan,

b. de aangekochte literatuur eigendom zij van de zendingsschool der bibliotheek van de Theol. School en van de Vrije Universiteit.

3. Van dit besluit kennis te geven aan het bestuur der „Zendingsschool“ onder de studenten aan de Vrije Universiteit.

Conform besloten.

Dr Breukelaar rapporteert over het voorstel van de Particuliere Synode van Zuid-Holland (N.G.):

De Generale Synode wijzigt art. 25 Z.O. in dezen zin, dat de bijdragen voor de Generale Zendingsschool voortaan gestort worden door de respectieve Zendingsscholen, met dien verstande, dat naar mate een Zendingsschool zwaarder belast is voor eigen Zending, het procentgewijze minder bijdraagt voor de Generale Zendingsschool en naarmate het minder zwaar belast is, het procentgewijze meer bijdraagt voor de Generale Zendingsschool.

De Synode besloot op voorstel der commissie tot afwijzing van dit voorstel, doch tegelijkertijd aan deputaten van de Zending op te dragen te overwegen of het ook gewenscht zou kunnen zijn, verandering aan te brengen in Art. 25 Z.O.

Dr Breukelaar rapporteert over een bezwaarschrift van Zt. A. T.—G. te K.

De commissie concludeerde:

De Synode, kennis genomen hebbende van het bezwaarschrift van Zt. A. T.—G. en van het schrijven van A. T. te K., besluit eene commissie te benoemen van drie personen om deze zaak te onderzoeken en zoo mogelijk te beëindigen.

Aldus besloten.

Prof. Dr J. Waterink rapporteert over de kerk van Soerabaja.

De commissie stelde voor:

1e. aan de te benoemen deputaten voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen aan de Kerk van Soerabaja, inzonderheid met het oog op het emeritaatspensioen van Dr Pera, uit te spreken een jaarlijksch subsidie van ten hoogste f 900, gedurende de jaren 1928—1930, telkens over het voorafgaande jaar, na en naar gebreken behoefte;

2e. te besluiten de kwestie als afgedaan te beschouwen.

Aldus besloten.

Tenslotte rapporteert Prof. L. Lindeboom over het verzoek van samenwerkende Kerken van Amsterdam en omgeving, om den arbeid der Evangelisatie tijdens de Olympische Spelen 1928 moreel en financieel te steunen.

De voorgestelde conclusies werden als volgt aanvaard:

1. haar ingetogenheid met den voorgenomen arbeid der zeven kerken uit te spreken zonder te treden in beoordeling van regeling, leiding en toezicht, die geheel overlatend aan de zorg en verantwoordelijkheid der kerken;

2. al de kerken op te wekken met krachtigen, geestelijken en financieelen steun; derel te nemen in dit veelomvattende werk op de wijze door de commissie van uitvoering voorgesteld.

3. dit te doen door een woord van opwekking te zenden aan de kerkeraden en afschrift daarvan aan onze kerkelijke bladen met verzoek om plaatsing en aanbeveling;

4. van dit besluit kennis te geven aan de adresseerende commissie van uitvoering.

Besloten wordt, aan Dr B. van Schelven morgen het volgende telegram te zenden:

De Generale Synode van Groningen wenscht u met uw achtste kroonjaar op den dag van heden van harte geluk en bidt u Gods rijken zegen toe. Moge de avondstond van uw leven overgoten zijn van het licht van Gods vriendelijk aanzicht.

DIJK, Praeses.
KEIZER, Scriba.

Gezongen wordt Gebed des Heeren vs. 3, waarna de praeses voorgaat in gebed en de zitting wordt verdaagd tot Dinsdagmorgen 9 uur.

Achtste zitting.

De zitting van Dinsdagmorgen wordt geopend met het zingen van Psalm 84:1 en 6, het lezen van Jesaja 62:1—7 en gebed.

Appel nominaal wordt gehouden, waarbij blijkt, dat van de praes-adviseerende leden Prof. Dr H. Bouwman ontbreekt, omdat hij heden jarig is. Van de ouderlingen ontbreekt de heer A. Mins van Rotterdam, terwijl zijn secundus, oud. J. C. Diepenhorst van Strijen, bericht van verhindering zond. Afwezig was ook oud. P. Rijdsdijk van Sluiskil. Voor Noord-Brabant en Limburg is aanwezig de tertius oud. M. J. van Oord van V. Verkendam voor Noord-Holland de secundus-ouderling D. L. Harms van Hoorn, terwijl gearriveerd is de derde afgevaardigde van de Classis Batavia, oud. R. Sloot Jzn. van Magelang. De drie laatstgenoemde betuigen door opstaan instemming met de belijdenisschriften der Geref. Kerken, terwijl de voorzitter oud. Sloot in het bijzonder welkom heet en den wensch uitspreekt, dat zijn aanwezigheid hier moge strekken tot versterking van den band Nederland—Indië—Nederland. Verder wenscht de voorzitter Dr Ploos van Amstel geluk met diens verjaardag op gister en bidt hem sterkte toe bij zijn verdere arbeid.

Vervolgens de zitting

In de namen van Dep. conclusies t. heden v. Over. Ook 139:14. Teven pensioen Tenak nogmaals Van I. Synode 80sten v. De vastg. De G. port der van Em de Gene land, ver gen, bes 1. Dep betuigen loopen p finantie 2. haal len, die dienst d. 3. niet steun d weduwer en de do te voeren 4. de v wordt, d hun pem gemeente 1. het: roep naa kerk zoo overreep a. dat tuet nit b. dat dat de p 2. kerk ben aang verschuld de volger „In ge kerken d werkende emeriteer is, bereke 5. de v node nitg kant kan leeftijd v 6. de v dacht wo 7. aan responder die tenge geregeld a. dat s sis Batavi door de C b. dat d naar Art. ten en ve node in 2 8. het p 9. het 1 Indische jaren heb ren hebbe geënd. 10. de p de bepalm traktemen 11. aan te verleen 12. voor een tijdlat gebrachte Indische j 13. de p Groningen 6 pct. De 6 pct. Ni Zuid-Holl Limburg 14. aan ken, alsnog der verzo 15. aan aan haar v die een be ressoort va doch dat l treffen, di een beroep dan ook g teruit te g Deputat Dr J. L. schrijven v aanderingen Getuigenis vaarden. De com Synode, to omdat de worden ge pieel tegen van de Syr Aldus be Dr Schan ging „Woo De com te nemen, a vereeniging van een pol eciële verkl werpt, niet Conform Voorts ri de leden te De com te berichten a. Het u geschreven, moeilijkheid